

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Основи менеджменту та маркетингу сфери фізичної культури і спорту
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра фізичного виховання і спорту
Розробник(и)	Король Світлана Анатоліївна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 8-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 64 год. становить контактна робота з викладачем (24 год. лекцій, 40 год. практичних занять), 86 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Фізична культура і спорт"
Передумови для вивчення дисципліни	Наявність знань з циклу загальної підготовки
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досягнення студентами сучасних знань та професійних вмінь на основі спеціальних знань у галузі фізичної культури та спорту з управління ФКіС, зокрема менеджменту та маркетингу у спорті та вмінь прийняття рішень й здатності використовувати їх у майбутній професійній діяльності в сфері фізичної культури і спорту.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Загальні положення та особливості менеджменту в спорті

Поняття і сутність менеджменту. Організація як об'єкт управління. Методологія менеджменту. Керівництво, влада, лідерство. Організація праці в менеджменті. Бізнес-план спортивної організації

Тема 2 Теоретичні засади маркетингу та маркетингової політики

Поняття та сутність маркетингу. Формування маркетингової інформаційної системи на основі проведення маркетингових досліджень. Вивчення потреб і поведінки споживачів. Маркетингова товарна та цінова політики підприємства. Політика розповсюдження в системі маркетингу. Організація маркетингової діяльності на підприємстві. Конкуренція у сфері фізкультурної культури і спорту. Ціна і цінова політика у сфері фізкультурної культури і спорту.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Розуміти ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.
PH2	Уміти застосовувати сучасні технології управління суб'єктами сфери фізичної культури і спорту.
PH3	Вміти безперервно професійно розвиватися

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 017 Фізична культура і спорт:

ПР 1	Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.
ПР2	Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.
ПР3	Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.
ПР4	Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.
ПР20	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність планувати та управляти часом
СН2	Здатність бути критичним і самокритичним

8. Види навчальних занять

Тема 1. Загальні положення та особливості менеджменту в спорті

Лк1 "Поняття і сутність менеджменту"

Сутність та зміст менеджменту. Сутність та розвиток управління як науки. Етапи управління. Класифікація управління. Суб'єкти та об'єкти управління. Види наукових підходів до управління. Основні завдання, принципи та методи у менеджменті. Наукові школи у менеджменті. Сутність менеджменту в спорті.

<p>Лк2 "Організація як об'єкт управління. Організаційні структури в спорті."</p> <p>Організація як об'єкт управління. Рівні управління. Складові успіху організацій. Середовище існування організації. Культура організації. Методи і принципи формування «іміджу підприємства». Організаційні структури у фізичній культурі та спорті.</p>
<p>Лк3 "Державне регулювання та забезпечення розвитку фізичної культури і спорту"</p> <p>Діяльність органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо розвитку фізичної культури і спорту. Громадські об'єднання фізкультурно-спортивного спрямування в державному управлінні сферою фізичної культури і спорту. Зарубіжний досвід організації і управління фізичною культурою і спортом на регіональному рівні. Планування діяльності спортивних організацій.</p>
<p>Лк4 "Керівництво, влада, лідерство. "</p> <p>Сутність та особливості керівництва. Портрет сучасного менеджера. Влада в менеджменті. Характеристика типів влади. Лідерство.</p>
<p>Лк5 " Організація праці в менеджменті "</p> <p>Сутність, зміст, завдання та етапи організації праці. Принципи продуктивності. Розрахунок річного економічного ефекту. Поділ праці. Види розподілу та кооперації праці. Робоче місце працівника менеджменту організації та вимоги до нього.</p>
<p>Лк6 " Бізнес-план спортивної організації "</p> <p>Сутність і призначення бізнес-плану. Зміст і загальна методологія розробки бізнес-плану Структура бізнес-плану.</p>
<p>Пр1 "Поняття і сутність менеджменту"</p> <p>Теоретичні засади менеджменту. Сутність та розвиток управління як науки. Етапи управління. Класифікація управління. Суб'єкти та об'єкти управління.</p>
<p>Пр2 "Поняття і сутність менеджменту"</p> <p>Види наукових підходів до управління. Основні завдання, принципи та методи у менеджменті. Наукові школи у менеджменті. Сутність менеджменту в спорті.</p>
<p>Пр3 "Організація як об'єкт управління. "</p> <p>Поняття організація. Рівні управління. Складові успіху організацій. Середовище існування організації. Культура організації. Методи і принципи формування «іміджу підприємства». Організаційні структури в спорті.</p>
<p>Пр4 " Методологія менеджменту"</p> <p>Методи менеджменту. Поняття і класифікація функцій менеджменту. Механізм взаємодії методів та функцій менеджменту. Класифікація планів. Організаційна структура. Планування діяльності спортивних організацій.</p>
<p>Пр5 "Роль державного регулювання та забезпечення розвитку фізичної культури і спорту"</p> <p>Діяльність органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо розвитку фізичної культури і спорту. Роль громадських об'єднань фізкультурно-спортивного спрямування в державному управлінні сферою фізичної культури і спорту.</p>
<p>Пр6 "Зарубіжний досвід управління організацією у сфері фізичної культури і спорту. Планування діяльності організацій"</p> <p>Зарубіжний досвід організації і управління фізичною культурою і спортом на регіональному рівні. Планування діяльності спортивних організацій.</p>
<p>Пр7 "Керівництво, влада, лідерство. "</p> <p>Портрет сучасного менеджера. Влада в менеджменті. Характеристика типів влади. Лідерство.</p>

<p>Пр 8 " Організація праці в менеджменті. "</p> <p>Сутність, зміст, завдання та етапи організації праці. Принципи продуктивності. Розрахунок річного економічного ефекту. Поділ праці. Види розподілу та кооперації праці. Робоче місце працівника менеджменту організації та вимоги до нього.</p>
<p>Пр 9 " Організація праці в менеджменті. "</p> <p>Поділ праці. Види розподілу та кооперації праці. Робоче місце працівника менеджменту організації та вимоги до нього.</p>
<p>Пр 10 " Бізнес-план спортивної організації. "</p> <p>Сутність і призначення бізнес-плану. Зміст і загальна методологія розробки бізнес-плану Структура бізнес-плану. Розробка бізнес-плану спортивного клубу.</p>
<p>Тема 2. Теоретичні засади маркетингу та маркетингової політики</p>
<p>Лк7 "Поняття та сутність маркетингу"</p> <p>Поняття маркетингу та етапи його розвитку. Цілі, принципи та завдання маркетингу підприємства. Види маркетингу та їх характеристика. Формування маркетингової інформаційної системи.</p>
<p>Лк8 "Формування маркетингової інформаційної системи на основі проведення маркетингових досліджень"</p> <p>Маркетингова інформація та її класифікація. Джерела маркетингової інформації. Методи збирання первинної інформації. Маркетингові інформаційні системи. Опитування, як метод маркетингового дослідження. Принципи проведення маркетингових досліджень.</p>
<p>Лк9 " Вивчення потреб і поведінки споживачів. Сегментування ринку фізкультурно-оздоровчих послуг."</p> <p>Фактори, що впливають на поведінку покупців. Сутність ринкового сегментування. Етапи процесу сегментування ринку. Етапи позиціонування товару. Критерії оцінки і вибору цільових сегментів ринку фізкультурно-оздоровчих послуг.</p>
<p>Лк10 "Організація маркетингової діяльності на підприємстві"</p> <p>Сутність, значення та завдання політики розповсюдження. Маркетингова політика комунікацій. Реклама в системі маркетингових комунікацій. Організація маркетингової діяльності підприємства. Контроль маркетингової діяльності підприємства.</p>
<p>Лк11 " Конкуренція у сфері фізкультурної культури і спорту"</p> <p>Поняття і види конкуренції на ринку надання фізкультурно-спортивних послуг. Ціна: поняття, основні функції, маркетингове значення. Фактори, які обумовлюють конкурентоспроможність послуг у сфері фізичної культури і спорту. Конкурентні стратегії організацій і специфіка їх реалізації. Методика оцінки конкурентоспроможності послуг у сфері фізичної культури і спорту в рамках маркетингу.</p>
<p>Лк12 " Ціна і цінова політика у сфері фізкультурної культури і спорту"</p> <p>Ціна: поняття, основні функції, маркетингове значення. Цінова політика в маркетингу: сутність і етапи її формування. Фактори, які впливають на остаточну ціну фізкультурно-спортивних послуг. Цілі, стратегії та завдання цінової політики організацій у сфері фізичної культури і спорту</p>
<p>Пр11 "Поняття та сутність маркетингу"</p> <p>Поняття маркетингу та етапи його розвитку. Цілі, принципи та завдання маркетингу підприємства. Види маркетингу та їх характеристика. Формування маркетингової інформаційної системи.</p>
<p>Пр12 "Формування маркетингової інформаційної системи на основі проведення маркетингових досліджень"</p> <p>Маркетингова інформація та її класифікація. Джерела маркетингової інформації. Методи збирання первинної інформації. Маркетингові інформаційні системи. Опитування, як</p>

метод маркетингового дослідження. Принципи проведення маркетингових досліджень.
Пр13 " Вивчення потреб і поведінки споживачів. Сегментування ринку фізкультурно-оздоровчих послуг." Фактори, що впливають на поведінку покупців. Сутність ринкового сегментування. Етапи процесу сегментування ринку.
Пр14 " Вивчення потреб і поведінки споживачів. Сегментування ринку фізкультурно-оздоровчих послуг." Етапи позиціонування товару. Критерії оцінки і вибору цільових сегментів ринку фізкультурно-оздоровчих послуг.
Пр15 "Організація маркетингової діяльності на підприємстві" Сутність, значення та завдання політики розповсюдження. Маркетингова політика комунікацій. Реклама в системі маркетингових комунікацій.
Пр16 "Організація маркетингової діяльності на підприємстві" Рекламні компанії. Організація маркетингової діяльності підприємства. Контроль маркетингової діяльності підприємства.
Пр17 " Конкуренція у сфері фізкультурної культури і спорту" Поняття і види конкуренції на ринку надання фізкультурно-спортивних послуг. Ціна: поняття, основні функції, маркетингове значення. Фактори, які обумовлюють конкурентоспроможність послуг у сфері фізичної культури і спорту.
Пр18 " Конкуренція у сфері фізкультурної культури і спорту " Конкурентні стратегії організацій і специфіка їх реалізації. Методика оцінки конкурентоспроможності послуг у сфері фізичної культури і спорту в рамках маркетингу.
Пр19 " Ціна і цінова політика у сфері фізкультурної культури і спорту" Ціна: поняття, основні функції, маркетингове значення. Цінова політика в маркетингу: сутність і етапи її формування.
Пр20 " Ціна і цінова політика у сфері фізкультурної культури і спорту" Фактори, які впливають на остаточну ціну фізкультурно-спортивних послуг. Цілі, стратегії та завдання цінової політики організацій у сфері фізичної культури і спорту.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Командно-орієнтоване навчання (ТВЛ)
МН3	Самостійне навчання
МН4	Електронне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (ТВЛ), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчого мислення.

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність планувати та управляти часом та бути критичним і самокритичним формується під час командно-орієнтованого навчання, самонавчання, лекційного та електронного навчання.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять
НД2	Електронне навчання у системах Google Meet, Zoom, MIX.sumdu.edu.ua
НД3	Підготовка та презентація доповіді
НД4	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД5	Підготовка до атестації

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Коригування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування студентів, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів із подальшим визначення рівня практичної підготовки

<p>МФО3 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами</p>	<p>Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати розвиток.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначати оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів</p>
<p>МФО4 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки</p>	<p>Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Зворотній зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань</p>

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
<p>МСО1 Анотований список літератури за темою</p>	<p>Передбачає демонстрацію вміння пошуку літературних джерел за темами, використання сучасної літератури, оформлення бібліографічного опису списку джерел згідно ДСТУ.</p>	<p>Відповідно до календарно-тематичного плану</p>	<p>Студент може отримати максимально 10 балів. Є допуском до складання диф.заліку</p>
<p>МСО2 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки</p>	<p>Включає в себе усне опитування, демонстрацію презентацій до тем занять, вирішення індивідуальних та групових кейсів. Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних досліджень на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт тощо (заохочувальна діяльність, додаткові бали).</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Проводиться на кожному занятті, результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття</p>

МСО3 Підсумковий контроль: диф.залік	До складання диференційованого заліку допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни.	Відповідно до розкладу	Здобувач може отримати 40 балів
--	---	------------------------	---------------------------------

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
3 семестр		100 балів		
МСО1. Анотований список літератури за темою		20		
		20	12	Ні
МСО2. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки		40		
	8x5	40	24	Ні
МСО3. Підсумковий контроль: диф.залік		40		
		40	24	Ні

При засвоєнні матеріалів студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів. Наприкінці навчального року обраховується успішність студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати протягом навчального року – 100. Анотований список літератури (огляд літератури) 20 балів, оцінювання поточної роботи (презентацій) (8x5) 40 балів, підсумковий контроль 40 балів. Студент допускається до диф. заліку за умови виконання вимог навчальної програми. Студент допускається до складання підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 36 балів. Підсумковий контроль: диференційний залік, студент отримує максимально 40 балів. Диференційний залік проводиться відповідно до розкладу наприкінці семестру в період екзаменаційної сесії. Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 100 балів. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Спортивні споруди, приміщення: Центр студентського спорту, навчальна кімната з мультимедійним обладнанням.
ЗН5	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Криштанович С. Спортивний менеджмент : навч. посіб. / С. Криштанович. — Львів : ЛДУФК, 2020. — 207 с.
2	Сергієнко В. М. Фізкультурно-спортивна діяльність тренера з виду спорту: навчальний посібник. – Суми: Сумський державний університет, 2022. – 184 с.
3	Сумець О.М. Стратегічний менеджмент : підручник / О. М. Сумець. — Харків : ХНУВС, 2021. — 208 с.
4	Dolgova N. O. Professional preparation for individuals in physical culture and sport: foreign experience /N. O. Dolgova, O. O. Berest // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). – 2020. – Вип. 3 К (123). – С. 14–17.
Допоміжна література	
1	Король С.А. Освітній рівень і підвищення кваліфікації персоналу закладів професійно-технічної освіти у період повоєнної відбудови України (1945-1950 рр.)/ С.А. Король, С.М. Король, В.М.Король, В.М. Семенов // Наукові інновації та передові технології. – Київ: Видавнича група «Наукові перспективи» – № 6(8). – 2022. – С. 150-161.
2	Жданова О. М. Основи управління сферою фізичної культури і спорту : навч. посіб. / Ольга Жданова, Любов Чеховська. - Львів : ЛДУФК. 2017. - 244 с.
3	Король С. А. Спортивне орієнтування у фізичному вихованні студентів технічних спеціальностей: теоретико-методичний аспект : монографія / С. А. Король, Н. О. Долгова. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 201 с.
4	Криштанович С. В. Менеджмент і маркетинг у фізичній культурі і спорті : навч. посіб. / Світлана Криштанович, Володимир Холявка. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 176с.
5	Криштанович С. В. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни „Менеджмент і маркетинг у ФКіС” для студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт / Криштанович С. В. - Львів, 2018. - 21 с.
6	Креативний менеджмент [Електронний ресурс] : підручник / В. Я. Брич, М. М. Корман. — Тернопіль : ТНЕУ, 2018. — 220 с.
7	Менеджмент і адміністрування (стратегічне управління) [Електронний ресурс] : конспект лекцій / Л. В. Оболенцева, І. В. Писарева. — Харків : Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова, 2021. — 130 с.
8	Танклевська Н.С. Сучасні концепції спортивного менеджменту / Н.С. Танклевська, В. В. Вибранський // Фінансовий простір. – 2020. – №1(37). – С. 52-62.

9	Сергієнко В. М. Правові реалії трудових відносин сфери професійного спорту в Україні/ В. М. Сергієнко, С. О. Корж // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / Фізична культура і спорт : зб. наук. праць / за ред. О. В. Тимошенка. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – Вип. 3 К (97). – С. 512–515.
10	Прокопова Л.І. Основи маркетингу і менеджменту фізкультурно-оздоровчих послуг: Навчальний посібник / Л. І. Прокопова, М. Б. Чхайло – Суми: Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. – 298 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Закон України Про фізичну культуру і спорт [Електронний ресурс] : Закон України. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua
2	Стратегія розвитку спортивних споруд Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України до 2025 року [Електронний ресурс] . – Режим доступу : https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2019/07/11/strategiia_
3	Стратегічний менеджмент : підручник / О. М. Сумець. — Харків : ХНУВС, 2021. — 208 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : (https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=USH.8227544)
4	Scientific Journal "Marketing and Management of Innovations" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://mmi.fem.sumdu.edu.ua/en